

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/355/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117222759
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7117222759.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudkýň JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Aleny Mazúrovej v spore žalobcu: L. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. Y. XX, Q. A., zastúpený JUDr. Jurajom Kusom, advokátom, so sídlom Nám. Osloboditeľov 10, Michalovce, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, Štúrova 2, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 2. júla 2019, č. k. 38C/34/2017-542

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

M e n í rozsudok v časti napadnutého vyhovujúceho výroku, v ktorej bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 8.000,- Eur od 21.3.2017 do zaplatenia tak, že žalobu v tejto časti zamietá.

Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 8.000,- Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 21.3.2017 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia peňažného odškodnenia nemajetkovej ujmy v sume 70.000,- Eur s príslušenstvom (úrokmi z omeškania), ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci o vznesení obvinenia, za ktorú štát zodpovedá podľa zák. č. 514/2003 Z. z. Skutkovým základom takto uplatneného nároku bolo v podstatnom tvrdenie žalobcu, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Východ ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012 zo dňa 16.1.2012, bolo voči jeho osobe vznesené obvinenie pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, 2 písm. a) a ods. 3 Trestného zákona a zločin skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 3 Trestného zákona, pričom jeho sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR uznesením sp. zn. VII/1 Gv 127/11 zo dňa 7.3.2012 zamietol. Rovnako boli zamietnuté tiež opakované žiadosti žalobcu o zastavenie trestného stíhania. Uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR, sp. zn.: VII/ Gv 20/16/1000 zo dňa 9.5.2016 bolo trestné stíhanie žalobcu zastavané z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie, nebol trestným činom. Nakoľko sa v konečnom dôsledku podozrenie zo spáchania trestného činu nepotvrdilo, podľa argumentácie žalobcu zodpovedá štát (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú mu nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia. Jej existenciu a

rozsah žalobca ťažiskovo podoprel opisom duševných útrap, ktorých bol v priebehu trestného stíhania vystavený. Tvrdil v tejto spojitosti, že naň negatívne pôsobila hrozba vysokým trestom a to, že bol nútený sa zúčastňovať procesných úkonov pred vyšetrovateľom. Zvlášť do jeho osobnostných práv zasiahla medializácia prípadu, skrz ktorej verejnosť, známi a rodinní príslušníci spájali meno žalobcu s korupciou, s braním úplatkov a pozerali sa na neho ako na skorumpovaného colníka. Po vznesení obvinenia bol žalobca dočasne pozbavený výkonu štátnej služby, pričom žalobca prezentoval, že pod tlakom nadriadených požiadal o uvoľnenie zo služobného pomeru. Podľa tvrdenia žalobcu mu nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia spôsobilo neopísateľnú psychickú traumu, viedlo k jeho izolácii vo všetkých oblastiach života, znížilo jeho česť a dôstojnosť v spoločnosti. V konečnom dôsledku zanechalo aj trvalé následky na jeho zdraví.

3. Prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku bezozvyšku vyšiel zo skutkových zistení zodpovedajúcich tvrdeniam žalobcu o postupe a o rozhodovaní orgánov činných v trestnom konaní a vo veci jeho trestného stíhania. Za preukázanú mal tiež skutočnosť, že dňa 31.1.2012 bol žalobca rozhodnutím Riaditeľa colného úradu Michalovce dočasne pozbavený výkonu štátnej služby colníka a súčasne mu bol priznaný služobný plat vo výške minimálnej mzdy, zvýšený o 10 % z priznaného služobného platu na každú vyživovanú osobu a že rozhodnutím Riaditeľa colného úradu Michalovce zo dňa 6.2.2012 bol žalobca ku dňu 30.4.2012 uvoľnený zo služobného pomeru na základe jeho vlastnej žiadosti zo dňa 2.2.2012. Podľa skutkového nálezu prvoinštančného súdu nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia malo dopad na súkromný život žalobcu i na jeho spoločenské uplatnenie. Vyšiel pritom zo zistení, že rodinný život žalobcu zostal prakticky nezmenený, ale v rámci širšej rodiny sa stretávajú menej na rodinných oslavách, že so žalobcom sa prestali kamaráti stretávať pri pive, futbale a grilovačkách, že žalobca prestal s manželkou chodiť na zábavy, čo je však v určitej miere pripísal aj nepriaznivému zdravotnému stavu jeho manželky, a že žalobca bol prechodne obmedzený aj v pracovnej oblasti tým, že v období mesiacov január 2012 (od 31.1.2012 - pozn. odv. súdu) až apríl 2012 bol pozbavený výkonu služby colníka, čo v peňažnom vyjadrení preňho znamenalo znížený príjem o 2.476,86 Eur. Súd prvej inštancie v tejto spojitosti skutkovo ustálil, že tvrdenie žalobcu, že o uvoľnenie zo služobného pomeru požiadal pod tlakom nadriadených v priamej súvislosti s trestným stíhaním nebolo v spore preukázané, akcentujúc pritom fakt, že sám žalobca prezentoval, že pohnútkou jeho konania bolo nestratiť nárok na odstupné. Súd prvej inštancie vo vzťahu k dopadom na pracovné uplatnenie žalobcu nemal za preukázané ani jeho tvrdenie, že v dôsledku nezákonného stíhania si nemôže nájsť zamestnanie. Tvrdenia svedkov (manželky a svokra žalobcu), že si žalobca neúspešne hľadal zamestnanie pritom vyhodnotil ako nič nehovoriace, nedôveryhodné a tým pádom bez dôkaznej sily. Ako celkom zrejme účelové súd prvej inštancie posúdil tiež svedecké výpovede žalobcových priateľov, ktorí mali potvrdiť úplné pretrhnutie vzťahov so žalobcom následkom jeho trestného stíhania. V popredí úvah súdu prvej inštancie pri skúmaní dôveryhodnosti výpovedí týchto svedkov bola skutočnosť, že ich výpovede boli až neveriteľne zhodné vo viacerých bodoch. Prvoinštančný súd v tomto smere vyzdvihol, že napríklad v otázke, či uverili trestnému stíhaniu žalobcu, všetci zhodne a skoro rovnakými slovami uvádzali, že aj napriek tomu, že sa všetci pred jeho trestným stíhaním označovali ako „veľmi dobrí kamaráti“, alebo „ho veľmi dobre a dlhodobo poznali ako slušného a čestného človeka“, tak obvineniu žalobcu „ihneď a bezvýhradne uverili“, alebo v otázke, prečo uverili trestnému stíhaniu žalobcu znela rovnaká formulácia, že „obvineniu žalobcu uverili preto, že bol obvinený spolu s ďalšími 14 osobami“, alebo v otázke, aký je ich vzťah so žalobcom v súčasnosti skoro všetci zhodne a rovnakými argumentmi uvádzali, že ani po skončení trestného stíhania už nemajú so žalobcom absolútne žiaden vzťah (takto sa vyjadril aj žalobcov svokor), že sa už vôbec nestretávajú, nekontaktujú sa, že vzťah ukončili pre jeho trestné stíhanie. Súd prvej inštancie objektivizoval tiež tvrdenie žalobcu o medializovaní trestného stíhania žalobcu (bol obvinený spolu ďalšími 13 osobami - pozn. odv. súdu). Napokon prvoinštančný súd skutkovo vyšiel tiež z toho, že žalobca pred uplatnením nároku na súdu márne požiadal Generálnu prokuratúru SR o jeho predbežné prerokovanie.

4. Na takto ustálený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. b) a f), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 až 3 a ods. 5 zák. č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na ich základe vo vzťahu k základu uplatneného nároku uzavrel, že žalovaný zodpovedá za žalobcom tvrdenú ujmu preto, že k jej vzniku došlo v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia. V závere o prítomnosti zodpovednostného titulu pritom súd prvej inštancie vyšiel z názoru, že uznesenie o zastavení trestného stíhania má účinky zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia, a preto z hľadiska podmienok upravených v ust. § 6 ods. 1 zák. č.

514/2003 Z. z. je potrebné naňho hľadieť ako na rozhodnutie zrušené pre nezákonnosť. Súd prvej inštancie odmietol obranu žalovaného, vystavanú na argumentácii o dôvodnosti vznesenia obvinenia voči žalobcovi. S oporou vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR (R 35/1991, R 70/1994, 4 M Cdo 15/2009, 3 Cdo 194/2010) i Ústavného súdu SR (I. ÚS 548/2012, II. ÚS 25/2011) v tejto súvislosti vyšiel z právneho názoru, že pre záver o nezákonnosti trestného stíhania nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní v konečnom dôsledku potvrdilo. Pri rozhodovaní o forme odškodnenia nemajetkovej ujmy a výške priznanej relutárnej satisfakcie súd prvej inštancie vo všeobecnosti vyšiel z toho, že vo výške peňažnej náhrady musia byť podľa ust. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. premietnuté tiež kritériá osoby poškodeného, jeho doterajšieho života a prostredia, v ktorom žil a pracoval, ďalej závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému v jeho spoločenskom uplatnení. Konštatoval zároveň, že i keď sa na výšku nemajetkovej ujmy nevzťahuje limitácia rozsahom náhrady poskytovanej osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu v zmysle ust. § 17 ods. 4 uvedeného zákona, je potrebné mať túto hodnotovú súvzťažnosť na pamäti v úvahách o primeranosti odškodnenia, „...tak, aby poskytnutie náhrady v primeranej výške poskytlo náhradu dotknutej osoby na spravodlivé zadosťučinenie, ale zároveň aby nevytváralo priestor pre finančné obohacovanie sa na tejto situácii“. Na podklade týchto právno-teoretických východísk súd prvej inštancie v úvahách o primeranosti výšky peňažného odškodnenia žalobcu zohľadnil, že pred začatím trestného stíhania žalobca zastával funkciu odborného colného referenta na pobočke colného úradu Dobrá - Terminál kombinovanej dopravy, že v priamom dôsledku začatého trestného stíhania bol žalobca dočasne pozbavený výkonu štátnej služby colníka a súčasne mu bol priznaný služobný plat vo výške minimálnej mzdy zvýšený o 10 % z priznaného služobného platu na každú vyživovanú osobu, čo „za 3 mesiace predstavuje skutočnú finančnú stratu 2.476,86 EUR“ a že trestné stíhanie žalobcu iný dopad na jeho pracovné uplatnenie nemalo. Konštatoval v tejto spojitosti, že medzi nezákonným rozhodnutím a skončením služobného pomeru colníka a medzi nezákonným rozhodnutím a nezamestnanosťou žalobcu niet príčinnej súvislosti. V oblasti spoločenského života žalobcu súd prvej inštancie vzhliadol prejavy negatívneho dopadu nezákonného rozhodnutia, „...nie však v miere vnímanej a tvrdenej žalobcom“. Skonštatoval v tomto smere, že „...žalobca bol v čase pred vznesením obvinenia priateľský, spoločenský, kamarátsky človek, ktorý sa často stretával s kamarátmi na pive, na futbale, občas na zábave, ale aj s rodinou pri spoločenských a rodinných udalostiach (narodeniny, meniny, vianočné sviatky, zabíjačka). V dôsledku vzneseného obvinenia dňa 16.1.2012 žalobca stratil záujem o tieto spoločenské a rodinné udalosti, prestal sa stretávať s kamarátmi aj rodinou, uzavrel sa do seba, dlhodobo pociťoval nervozitu, celkovú nevoľnosť a psychickú nepohodu“. Zdôraznil pritom fakt, že psychická nepohoda žalobcu nedosiahla takú intenzitu, ktorá by si vyžiadala odbornú pomoc či medikamentóznú liečbu. Za významnejšie než tieto žalobcom tvrdené dopady nezákonného rozhodnutia na jeho spoločenský život, považoval súd prvej inštancie to, že „... trestné stíhanie je nepochybne samo o sebe vážnym zásahom do života človeka v celom jeho spektre a má samo o sebe negatívny dopad na život človeka, čo môže objektívne privodiť ujmu na právach dotknutej osoby“. Podľa jeho názoru „...v dôsledku nezákonného rozhodnutia od začiatku trestného stíhania (1/2012) musel žalobca ako dovtedy slušný, čestný a zodpovedný človek a zamestnanec, pretože okrem jediného napomenutia v práci v roku 2006 nemal žiadne problémy, tak mohol reálne pociťovať určitý stupeň psychickej nepohody a neistoty, a to až do času právoplatného ukončenia trestného konania zastavením trestného stíhania (4/2016)“. Ako bolo zmienené už na inom mieste odôvodnenia, v úvahách o primeranosti výšky priznanej relutárnej satisfakcie mal súd prvej inštancie na zreteli tiež i fakt, že sčasti aj v dôsledku nezákonného rozhodnutia žalobca prestal chodiť s manželkou na zábavy a že aj v rámci širšej rodiny sa žalobca menej zúčastňuje na rodinných oslavách. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu prisudzujúcej význam medializácie prípadu žalobcu pre určenie výšky odškodnenia, súd prvej inštancie skonštatoval, že povinnosť informovať verejnosť o prebiehajúcom vyšetrovaní vyplýva zo zákona a že pokiaľ média podajú informáciu neprimeraným spôsobom, „tak toto nie je hmotno-právna zodpovednosť žalovaného“. Na podklade týchto parciálnych úsudkov v otázke dopadu nezákonného rozhodnutia na jednotlivé sféry duševného i materiálneho života žalobcu súd prvej inštancie vyvodil záver, že v konečnom dôsledku ujma žalobcu „objektívne nedosahuje výraznú, až závažnú intenzitu ujmy v živote žalobcu...“. V úvahách o primeranosti peňažnej satisfakcie mal súd prvej inštancie na zreteli tiež potrebu rešpektovať pri jej určení okrem špecifických okolností prípadu a závažnosti vzniknutej ujmy tiež vnútroštátne právne tradície. Porovnal preto posudzovaný prípad aj s náhradami prisúdenými všeobecnými súdmi v iných prípadoch nezákonného stíhania (Okresný súd Košice I sp. zn. 38C/48/2016 priznaná suma 10.000,- Eur, Krajský súd v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/ 433/2015 priznaná suma 6.000,- Eur, sp.zn. 12Co/133/2014 priznaná suma 5.022,75 Eur a

16Co/63/2016 priznaná suma 4.800,- Eur (oslobodenie spod obžaloby), Najvyšší súd SR sp.zn. 3Cdo 298/2013 priznaná suma 4.350,- Eur, sp. zn. 3Cdo 11/2012 priznaná suma 2.000,- Eur a sp.zn. 5Cdo 173/2015 priznaná suma 1.813,76 Eur). Na podklade všetkých týchto úvah súd prvej inštancie dospel k záveru, že v okolnostiach prípadu je primeranou peňažná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 8.000,- Eur, ktorú žalobcovi priznal a vo zvyšku jeho žalobu zamietol. Za omeškanie žalovaného so zaplatením tejto náhrady súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania v percentuálnej výške 5% ročne s tým, že počiatok omeškania s plnením ustálil s použitím ust. § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. od právnej skutočnosti uplynutia zákonnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. Napokon rozhodnutie o trovách konania prvoinštančný súd odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 C.s.p. výlučným procesným úspechom žalobcu v spore s tým, že vzhľadom na to, že rozhodnutie o výške nároku záviselo od úvahy súdu, čiastočné zamietnutie žaloby nepovažoval za jeho procesný neúspech.

5. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obe procesné strany.

6. Žalobca odvolaním napadol zamietavý výrok rozsudku s návrhom, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobe vyhovie aj v ostávajúcej časti. V odvolaní žalobca v prvom rade nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že medzi skončením služobného pomeru žalobcu a jeho trestným stíhaním niet kauzálnej spojitosti. Zdôraznil, že hneď po vznesení obvinenia bol postavený mimo službu, musel pritom odovzdať osobné číslo a služobný preukaz, dostal tiež zákaz chodiť do práce. Riaditeľ Colného úradu Michalovce žalobcovi počas osobného pohovoru odporučil, aby podal žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru, poznamenal, že takých ľudí, ktorí sú obvinení colná správa nepotrebuje a oznámil žalobcovi tiež, že pokiaľ by v colnej správe zotrval musel by byť preložený na iné pracovisko v rámci celého Slovenska. Naproti tomu bola žalobcovi ponúknutá výhoda v podobe odchodného v prípade skončenia služobného pomeru. Žalobca upriamil pozornosť tiež na to, že v konaní svedecky vypočutí kolegovia potvrdili, že trestne stíhaní colníci boli v rámci colnej správy znevýhodňovaní čo do vzdelávania, kariérneho postupu i odmeňovania. Z toho podľa odvolateľa vyplýva, že bol pod tak veľkým psychickým tlakom, že bol fakticky donútený podať žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru. Bezprostredne na to nadväzovala odvolacia argumentácia žalobcu, v rámci ktorej poukazoval na to, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia prišiel o príjem viac ako 160.000,- Eur (od skončenia služobného pomeru až do uvažovaného dovŕšenia dôchodkového veku), ktorá majetková ujma sa rovnako prejavila v jeho súkromnom a rodinnom živote. Podľa žalobcu súd prvej inštancie pochybil tiež v skutkovom náleze, že jeho nezamestnanosť nie je zapríčinená nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia. V súvisiacej argumentácii žalobca zopakoval svoje tvrdenia ohľadne tejto skutkovej okolnosti prezentované v priebehu prvoinštančného konania s dôrazom na to, že sa o prácu uchádzal avšak bol každým odmietnutý, preto, že naň hľadeli ako na skorumpovaného colníka. Zdôraznil pritom fakt, že žije v malom meste, kde každý každého pozná. V týchto súvislostiach odvolateľ apeloval na logickosť predpokladu, že o zamestnanie osoby obvinenej z dvoch závažných zločinov nemá nik záujem. Žalobca navyše poukázal tiež na to, že jeho úsilie nájsť si zamestnanie potvrdili v konaní vypočutí svedkovia Gábor Erdélyi (svokor žalobcu) a Judita Pasztorová (manželka žalobcu). Podľa žalobcu u žiadneho z týchto svedkov nebol dôvod pochybovať o ich vierohodnosti, zvlášť preto, že boli poučení o povinnosti vypovedať pravdu a o trestnoprávnych následkoch krivej výpovede. Rovnako nesprávne je podľa žalobcu vyhodnotenie ako nedôveryhodných svedeckých výpovedí jeho kolegov a kamarátov (presnejšie bývalých kamarátov - pozn. odv. súdu). Podľa jeho presvedčenia záver o nevierohodnosti týchto svedkov nemožno vyvodiť len na podklade zhodnosti ich výpovedí. Akcentoval pritom skutočnosť, že i týmto svedkom sa dostalo procesného poučenia, že v ich výpovediach neboli rozpory a boli konzistentné aj so svedectvami iných v konaní vypočutých osôb. Žalobca v tejto spojitosti vyzdvihol, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá už našla svojej vyjadrenie aj v rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR i Najvyššieho súdu SR treba vyjsť z predpokladu, že určité zásahy objektívne vedú k nemajetkovej ujme istého rozsahu bez potreby preukazovať ju, toľž špecifikovať ju, ako sa mylne domnieva súd prvej inštancie. I napriek tomu podľa žalobcu v spore preukázal konkrétne dopady nezákonného rozhodnutia na jednotlivé oblasti jeho života. Zdôraznil pritom to, že svedkovia sa jasne vyjadrili v tom zmysle, že uverili tomu, že žalobca zneužil svoje postavenie ako colník a že následkom toho na žalobcu zmenili názor a prestali sa s ním stretávať. Súd prvej inštancie podľa žalobcu pochybil tiež v tom, že v úvahách o primeranosti výšky peňažného odškodnenia vyšiel z porovnania s prípadmi s odlišným skutkovým základom. V súvisiacej argumentácii žalobca poukázal na prípady, kedy súdy priznali odškodnenie vo väčšom rozsahu. Upriamil v tejto spojitosti pozornosť napríklad na vec vedenú pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 40C/175/2012, v ktorej bolo právoplatne priznané policajtovi odškodnenie nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním vo výške 75.000,- Eur a pod sp. zn.

40C/7/2014, v ktorej bolo právoplatne priznané rovnako policajtovi odškodnenie nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným trestným stíhaním vo výške 100.000,- Eur. Žalobca vytkol súdu prvej inštancie, že sa s existenciou týchto rozhodnutí, ktorými boli priznané podstatne vyššie peňažné odškodnenia, v odôvodnení nijak nevysporiadal. Žalobca v odvolaní namietal tiež proti záveru súdu prvej inštancie, že medializáciu jeho prípadu nemožno pripísať k zodpovednosti za nezákonné rozhodnutie štátu. Argumentoval, že nebyť trestného stíhania, médiá by jeho trestnú vec nemedializovali a dôvodil tiež, že informácie o trestnom stíhaní poskytli médiám zložky žalovaného. Preto podľa jeho presvedčenia nesie za následky medializácie zodpovednosť štát. Na dôvažok žalobca poznamenal, že nikdy netvrdil, že médiá zverejnili informácie o jeho trestnom stíhaní neprímeraným spôsobom. Napokon žalobca v odvolaní vytkol súdu prvej inštancie, že sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s otázkou, „prečo by nebola primeraná požadovaná suma 70.000,- Eur...“ Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na procesné pochybenie súdu prvej inštancie pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku a vytýkajúcimi tiež nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov a nedostatky právneho posúdenia veci, žalobca podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. V odvolaní žalobcom formálne označený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p. nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na prítomnosť inej vady konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu nebol tento ďalší odvolací dôvod žalobcom materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnený. Odvolací súd v tejto spojitosti upriamuje pozornosť na záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, v zmysle ktorého odvolací dôvod nemôže spočívať len na všeobecnom vyjadrení nespokojnosti s rozhodnutím bez bližšej špecifikácie vytýkaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností prípadu. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

7. Žalovaný v odvolaní smerujúcom len proti časti vyhovujúceho výroku, v ktorej súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania, s odkazom na právny názor formulovaný v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 100/2017 zo 17. októbra 2018 namietal, že povinnosť zaplatiť peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, a preto k vzniku omeškania dochádza až márnym uplynutím v ňom určenej lehoty na plnenie. Touto svojou námietkou, smerujúcou proti spôsobu právneho posúdenia uplatneného nároku na úroky z omeškania žalovaný uplatnil odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.

8. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu v prvom rade odmietol jeho argument, že k skončeniu jeho služobného pomeru došlo následkom nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia. Zdôraznil pritom skutočnosť, že v priebehu konania žalobca sám uviedol (na pojednávaní dňa 6.11.2018), že žiadosť o uvoľnenie zo služobného pomeru podal so zámerom, aby nestratil nárok na odchodné. Na margo tvrdenia žalobcu o strate príležitosti kariérneho rastu v prípade, ak by v služobnom pomere zotrval, žalovaný vo vyjadrení uviedol, že z jeho pohľadu sa jedná len o subjektívne tvrdenie žalobcu a jeho kolegov, ktoré v priebehu konania nebolo nijak preukázané. Žalovaný ďalej prisvedčil správnosti tiež záveru súdu prvej inštancie o nepreukázaní dopadu nezákonného rozhodnutia na možnosť žalobcu zamestnať sa. Na jeho podporu vo vyjadrení argumentoval, že žalobca túto spornú okolnosť preukazoval len výpoveďami blízkych osôb, ktoré súd prvej inštancie celkom opodstatnene považoval za nedôveryhodné, pričom ale neoznačil taký dôkaz, ktorý by objektívne preukazoval úsilie žalobcu zamestnať sa. Obdobne podľa žalovaného žalobca v spore nepreukázal svoje tvrdenie, že nezákonné rozhodnutie uňho viedlo k zmenám duševného zdravia. Napokon k argumentácii žalobcu vyzdvihujúcej význam medializácie jeho prípadu žalovaný vo vyjadrení zdôraznil, že osoba žalobcu nebola v rámci medializácie spomínaná priamo.

9. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 C.s.p.), prejednal odvolania žalobcu a žalovaného ako podané včas (§ 362 C.s.p.), oprávnenými osobami (§ 359 až § 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu,

proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadisk oboma odvolaniami uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k nasledovným záverom.

11. Žalobca svojimi odvolacími námietkami, v intenciách uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p., nastolil predmetom odvolacieho prieskumu (tiež) správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Žalobca v odôvodnení napadnutého rozsudku konkrétne postrádal vysvetlenie záveru o primeranosti výšky odškodnenia vo svetle aj takých rozhodnutí, ktorými došlo k priznaniu zásadne vyššej náhrady a aj zdôvodnenie, prečo by v okolnostiach prípadu nemohla byť primeranou peňažná náhrada práve v žalovanej výške.

12. Podľa ust. § 220 ods. 2 C.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Preto zákon v citovanom ustanovení určuje konkrétne zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejma jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil tiež, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov urobil vo vzťahu k skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd ďalej vysvetlí, aké skutkové zistenie odôvodnilo aplikáciu zvolenej právnej normy, podá jej interpretáciu na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti. Povinnosťou súdu je v odôvodnení sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa.

14. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) C.s.p., do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.) len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosťi pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. (§ 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.) teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje

rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa (por. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/84/2017 zo dňa 25.10.2017). I Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). V otázke, za akých okolností je možné považovať rozhodnutie za nepreskúmateľné sa výstižne vyjadril tiež Najvyšší súd ČR vo svojom rozsudku sp. zn. 29 Cdo 2543/2011 z 25. júna 2013, publikovanom v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod číslom 100/2013. Prezentoval v ňom názor, že merítkom toho, či rozhodnutie súdu prvej inštancie je alebo nie je preskúmateľné, nie sú požiadavky odvolacieho súdu na náležitosti odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu, ale predovšetkým záujem strán sporu na tom, aby mohli v odvolaní náležite použiť proti tomuto rozhodnutiu odvolacie dôvody. Aj keď rozhodnutie súdu prvej inštancie nevyhovuje všetkým požiadavkám na jeho odôvodnenie, nie je spravidla nepreskúmateľné, pokiaľ prípadné nedostatky odôvodnenia neboli podľa obsahu odvolania na ujmu uplatnenia práv odvolateľa.

15. Súd prvej inštancie podľa zistenia odvolacieho súdu v rozsiahlom odôvodnení uviedol čoho sa žalobca domáhal i aké bolo procesné stanovisko žalovaného k žalobe; z ich tvrdení a argumentácie výstižne vyselektoval podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty a vo vzťahu k rozhodujúcim sporným skutočnostiam podrobne ozrejmil tiež, aké zistenia vyplynuli z toho - ktorého z vykonaných dôkazov. Zistené skutočnosti následne zrozumiteľne a v súlade so zásadami formálnej logiky premietol do rozhodujúcich skutkových záverov a z nich právnymi úvahami zdôvodnil výber právnych noriem, ktoré aplikoval, a tiež aj konkrétne následky, ktoré z nich za daného skutkového stavu vyvodil. Vo svetle východísk uvedených v predchádzajúcom bode, podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno odôvodnenie napadnutého rozsudku v žiadnom prípade považovať ani za arbitrárne ani za úplne odchylné od veci samej a ani za extrémne nelogické, a preto odvolaciu námietku žalobcu proti odôvodneniu napadnutého rozsudku, odvolací súd posúdil len ako jeho nespokojnosť so závermi prezentovanými v odôvodnení, ktorá ale, ako už bolo zmienené, nezakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva, a teda dôvodnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. Vo vzťahu k žalobcom vyzdvihovanej skutočnosti, že všeobecné súdy v obdobných prípadoch priznali aj vyššie odškodnenia nemajetkovej ujmy odvolací súd akcentuje, že vývoj rozhodovacej praxe aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva smeruje k znižovaniu predtým niekedy až prehnane nadhodnotených odškodnení, pričom tento trend, a to priamo aj v prípadoch nezákonného trestného stíhania, opakovane vo svojich rozhodnutiach potvrdzuje aj Najvyšší súd SR (por. napr. jeho uznesenie sp. zn. 6MCdo 15/2012 z 30. septembra 2013 a uznesenie sp. zn. 6 Cdo 38/2019 z 24. júna 2020). Odvolací súd v kontexte argumentácie žalobcu dodáva, že napríklad v druhom zo zmienených rozhodnutí najvyšší súd nepovažoval za primerané odškodnenie vo výške 75.000,- Eur nezákonne stíhaného policajta, ktorý bol po bez mála 6 rokoch v konaní pred súdom oslobodený spod obžaloby. Žiada sa v tejto spojitosti pripomenúť, že trend znižovania priznávaných peňažných odškodnení nemajetkovej ujmy je priamym dôsledkom tiež Najvyšším súdom SR judikovanej potreby hodnotového váženia povahy nemajetkovej ujmy vo svetle výšky odškodnenia, exaktne vyplývajúcej z právnej úpravy, medzi iným tiež zo zák. č. 215/2006 Z. z. Zdôvodnením záveru o primeranosti výšky priznanej relatívnej satisfakcie dal súd prvej inštancie odpoveď aj na žalobcom formulovanú otázku, prečo nemožno považovať za primeranú výšku odškodnenia v žalovanej výške.

16. Odvolací súd sa v podstatnom stotožňuje s nazeraním súdu prvej inštancie na otázky formy zadostučinienia a výšky relatívnej satisfakcie. V podrobnostiach odvolací súd vo vzťahu k spôsobu posúdenia týchto otázok odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku a len na zvýraznenie ich správnosti v kontexte odvolacej argumentácie žalobcu dodáva:

17. Podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinienie.(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinienie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. Citované ustanovenie zákona, predstavujúce právny rámec pre priznanie zadostučinienia za nemajetkovú ujmu, spôsobenú zásahom do práv na ochranu osobnosti fyzickej osoby je normou

s relatívne neurčitou hypotézou. Hypotéza v tejto norme teda nie je stanovená priamo, ale je prenechané na súd, aby ju podľa svojej úvahy v každom jednotlivom prípade sám zo širokého a vopred neobmedzeného okruhu okolností vymedzil. Podmienkou vzniku nároku na súdnu ochranu osobnosti podľa citovaných ustanovení zákona, je mimo protiprávneho zásahu, objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, tiež narušenie osobnostnej sféry v príčinnej súvislosti s týmto neoprávneným zásahom. Platná právna úprava i aplikačná prax súdov je pritom založená na tzv. monistickom ponímaní jednotného všeobecného práva osobnostného, kedy nie je vyžadované, aby dotknutá osoba špecifikovala, ktorý z konkrétnych osobnostných statkov bol zasiahnutý. Ani Európsky súd pre ľudské práva nepovažuje za nutné jednoznačne od seba oddeliť jednotlivé zložky osobnostných práv. Pri posudzovaní nárokov na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu treba mať na zreteli, že vznik nemajetkovej ujmy spravidla nemožno dokazovať, pretože prakticky ide o stav mysli poškodenej osoby. Ide o utrpenie na tých nehmotných hodnotách, ktoré sa dotýkajú morálnej integrity poškodenej osoby - predovšetkým na dôstojnosti, cti, dobrej povesti, ale aj na iných hodnotách, ktoré sa spravidla premietajú vo vnútornom živote človeka; napríklad tiež na osobnej slobode, súkromí, rodinnom živote a pod. (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 3731/2011 z 27.6.2012). Nemajetková ujma je teda kategóriou čisto subjektívnou, ktorú je možné preukázať iba so značnými obtiažami, a preto vo svojej podstate súd neposudzuje formu a rozsah odškodnenia podľa toho ako sa poškodený cítil, ale či mal vzhľadom na všetky okolnosti dôvod cítiť sa byť na nehmotných hodnotách poškodený. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné. Aj preto by tiež bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (por. napr. uznesenie NS ČR sp. zn. 30 Cdo 3007/2010 z 31.8.2011). Tieto úvahy v konečnom dôsledku v právnej praxi vyústili do záveru, že vznik nemajetkovej ujmy nie je potrebné dokazovať v situáciách, kedy je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola danou skutočnosťou postihnutá a šlo by teda o notoriu, ktorú dokazovať netreba (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2555/2010 zo dňa 15.3.2012). Vlastný zásah do osobnostných práv je potrebné hodnotiť vždy objektívne s prihliadnutím na konkrétnu situáciu, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i na osobu postihnutej fyzickej osoby (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria). Uplatnenie konkrétneho a diferencovaného objektívneho hodnotenia znamená, že o zásah do osobnosti fyzickej osoby v značnej miere pôjde len tam, kde za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím na dotknutú osobu, je možné spoľahlivo vyvodiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na intenzitu a trvanie nepriaznivého následku, pocítovala ako závažnú spravidla každá fyzická osoba nachádzajúca sa na mieste a v postavení postihnutej osoby (rozsudok NS ČR z 27.10.2012, sp. zn. 30 Cdo 83/2011). Pri uplatnení týchto prístupov pri posudzovaní povahy a intenzity dopadu neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sa vo vzťahu k objektívnej spôsobilosti trestného stíhania zasiahnuť právo na ochranu osobnosti obvineného v aplikačnej praxi ustálilo, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného a je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 125/2019 z 27. augusta 2019). Obdobne i ústavný súd v tejto spojitosti vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016 z 24. januára 2017 formuloval záver, že „...priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne) je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe...“ V úvahách ohľadne výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy je samozrejme potrebné vychádzať z náležite zisteného skutkového stavu pokiaľ ide o kritériá na ktoré je potrebné prihliadať podľa zákona (§17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z.). Akokoľvek do hĺbky sa však tieto parametre odkryjú, sami o sebe neposkytujú objektívny obraz o primeranej výške odškodnenia, nakoľko jednak nie sú exaktne merateľné a jednak medzi nimi a nemajetkovou ujmu nie je matematicky vyjadriteľná kvantitatívna súvislosť. Podľa názoru odvolacieho súdu preto tieto kritériá, rovnako ako aj iné skutočnosti ovplyvňujúce závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, v myšlienkovom procese pri stanovení primeranej výšky odškodnenia majú význam predovšetkým pri porovnaní s obvykle prisudzovanou výškou peňažných náhrad v obdobných prípadoch, ktoré je v sudcovskej úvahe obvykle jediným transparentným a objektívne preskúmateľným momentom. V právnej praxi sa tak ustálilo, že odškodnenie by sa nemalo bez zjavných a podstatných skutkových odlišností konkrétneho prípadu zásadne odchyľovať od zadosťučinenia priznaného v skutkovo obdobných prípadoch (por. napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 z 27.6.2012). Vzájomnou konzistentnosťou s už judikovanými vecami sa zároveň napĺňa tiež požiadavka jednotného posudzovania porovnateľných prípadov, vyplývajúca z ústavne chránenej rovnosti pred zákonom a právnej istoty, zahŕňajúca v sebe tiež potrebu náležitého odôvodnenia výraznejších odchýlok od riešení v typovej judikatúre. Napokon je potrebné mať tiež na zreteli, že podľa dá sa povedať

medzičasom už ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (por. napr. jeho rozhodnutia 6 MCdo 15/2012 a 6 Cdo 38/2019), pri určení výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné "aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z. v zmysle ktorého v prípade trestným činom (úmyselným násilným - pozn. odv. súdu) bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy.

19. Súd prvej inštancie dá sa povedať konzistentne s týmito právno-teoretickými východiskami vo svojich úvahách zohľadnil okolnosti, za ktorých bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie a celkom správne vyšiel tiež z toho, že objektívne vzaté trestné stíhanie vždy negatívne ovplyvňuje osobný, pracovný i spoločenský život obvineného, bez toho, aby táto skutočnosť musela byť konfrontovaná s dôkazmi. Žalobca v tejto spojitosti v odvolaní správne argumentoval, že z tohto pohľadu boli úplne nadbytočnými svedectvá majúce preukazovať skutočnosť, že mu trestné stíhanie spôsobovalo psychickú nepohodu a vyvolalo pochybnosti o jeho bezúhonnosti u ľudí, medzi ktorými sa pohyboval a ktorí o jeho trestnom stíhaní vedeli. Paradoxne sám v tomto duchu svojimi otázkami smeroval výpovede ním navrhnutých svedkov práve do roviny objektívne predpokladaného dopadu nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, zvlášť dôrazom na preukázanie toho, že svedkovia obvineniu uverili. Odvolací súd sa v tejto súvislosti stotožňuje so spôsobom hodnotenia svedeckých výpovedí súdom prvej inštancie, ktorý celkom správne z ich zrejmej obsahovej uniformnosti a evidentnej tendenčnosti vyvodil záver o nedôveryhodnosti. Akiste totiž možno prirodzene očakávať, že trestné stíhanie vyvolá u niektorých členov rodiny i u priateľov obvineného istú dávku nedôvery. Rozhodne ale nemožno považovať za obvyklé, pokiaľ dôjde len z tohto dôvodu k rozvratu celej širšej rodiny a k úplnému pretrhnutiu všetkých priateľských väzieb. Pokiaľ by sa tak aj stalo, veď takúto extrémnu krehkosť rodinných a priateľských vzťahov na okraji ešte prijateľných úvah v zásade nemožno vylúčiť, priam neveriteľne vyznievajú tvrdenia, že po zastavení trestného stíhania žalobcu sa už rodinné väzby a priateľstvá ani s odstupom tak značného času neobnovili. Za tohto stavu možno mať silné pochybnosti o tom, či žalobca bol s takýmito svedkami skutočne v rodinnom (v materiálnom ponímaní) alebo v priateľskom vzťahu, prípadne či žalobca o takéto vzťahy vôbec stojí. Odvolací súd na tomto mieste opakovane zdôrazňuje, že istú intenzitu dopadu na jednotné všeobecné právo osobnostné je potrebné prisudzovať obdobným zásahom bez potreby preukázania, že k tomu aj došlo, keďže stav mysli prakticky dokázať priamo ani nemožno. Len v prípade ak by žalobca tvrdil, že zásah uňho pôsobil na morálnu sféru deštruktívnejšie než je obvyklé, je treba trvať na preukázaní takéhoto intenzívnejšieho dopadu. V okolnostiach prípadu súd prvej inštancie k takému záveru správne nedospel. Obdobne so značnou dávkou rezervovanosti je potrebné nazerať tiež na tvrdenie žalobcu, že s odstupom 5 rokov od zastavenia jeho trestného stíhania si nevie nájsť prácu. To zvlášť tiež vo svetle skutočností, že je poberateľom výsluhového dôchodku, a teda zdroj príjmu má zabezpečený inak, že sa nezaevidoval na úrade práce a má teda status dobrovoľne nezamestnanej osoby, že sa o prácu nikdy formálne neuchádzal (ako uviedol na pojednávaní dňa 6.11.2018 a že mimo miesta bydliska si prácu ani nehľadal (ako uviedla svedkyňa Judita Pásztorová). Správnu bola tiež úvaha súdu prvej inštancie, že priamy a bezprostredný dopad malo nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia len na pracovné uplatnenie žalobcu do času, kedy bol na základe jeho žiadosti prepustený zo služobného pomeru. Odvolací súd sa v tejto spojitosti stotožňuje s jeho skutkovým nálezom, že k skončeniu služobného pomeru nedošlo v dôsledku nezákonného rozhodnutia. Aj pokiaľ jeho existencia bezpochyby mala dopad na realizáciu práv a povinností zo služobného pomeru, minimálne v podobe dočasného postavenia žalobcu mimo služby, v konaní nebolo bezpečne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, aby sa postavenie žalobcu zhoršilo do tej miery, aby to viedlo k záveru o nevyhnutnosti služobný pomer skončiť. Z pohľadu odvolacieho súdu žalobcovi nič konkrétne nebránilo, aby zákonom predpokladaným spôsobom (§ 42 zák. č. 200/1998 Z. z.) vyčkal na výsledok trestného stíhania, kedy by v prípade nepotvrdenia podozrenia zo spáchania trestného činu bol za dočasné pozbavenie výkonu štátnej služby plne platovo rehabilitovaný a jeho služobný pomer by pokračoval. Nemožno inak než súhlasiť tiež s názorom prvoinštančného súdu, že peňažné odškodnenie ako také, a tiež jeho výška musia v záujme právnej istoty zodpovedať skutkovo obdobným prípadom. Súd prvej inštancie takúto komparáciu vykonal pričom z odôvodnenia napadnutého rozsudku v tejto spojitosti vyplýva, že na porovnanie zvolil prípady, ktoré sú skutkovo obdobné aj z hľadiska pracovnej pozície žalobcu. Žalobca skutkovú podobnosť týchto prípadov s jeho vecou v odvolaní síce namietol, nijak však nekonkretizoval, vo vzťahu ku ktorému z porovnávaných prípadov a v čom vidí skutkovú disproporciiu s týmto sporom. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že aj Európsky súd pre ľudské práva v prípadoch, v ktorých vyslovil porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru z dôvodu,

že vnútroštátny súd sa nevyrovnal s relevantným argumentom, vyjadril podmienku, že tento argument musí byť účastníkom konania formulovaný dostatočne jasným a presným spôsobom (napr. rozhodnutie Ruiz Torija v. Španielsko). Faktom je, že obvinenie vznesené voči žalobcovi bezpochyby nemožno považovať za šikanózne. Žalobca nebol stíhaný väzobne. Netvrdil, aby bol v jeho priebehu vystavený donucovacím prostriedkom, ponížujúcim opatreniam alebo excesívnemu konaniu orgánov činných v trestnom konaní. Trestné stíhanie žalobcu nevyústilo do štádia konania pred súdom. O trestnom stíhaní médiá informovali neadresne k osobe žalobcu so zachovaním prezumpcie nevinu. Napokon ani k dĺžke trestného stíhania žalobcu nemožno pristupovať mechanicky, nakoľko v prípade upadajúceho záujmu spoločenského prostredia o danú vec (pozn. odv. súdu: podľa žalobcom predložených písomností bol prípad medializovaný len bezprostredne po vznesení obvinenia) dĺžka stíhania nemusí mať nevyhnutne za následok narastajúci dopad na morálnu integritu dotknutej osoby (por. napr. tiež Simon, P. Odpovednosť za škodu při výkonu veřejné moci 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, 165s).

20. Na podklade týchto právno-teoretických východísk a z nich vyvedených parciálnych záverov odvolací súd uzatvára, že rozsudok je v zamietavom výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba v časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy nad priznanú sumu 8.000,- Eur vecne správny, a preto ho v tejto časti a tiež v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v plnom procesnom úspechu žalobcu v spore (nepovažujúc správne čiastočné zamietnutie žaloby za neúspech, keďže rozhodnutie o výške bolo závislé od sudcovskej úvahy) procesným postupom podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

21. Inak odvolací súd posúdil vecnú správnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu o úrokoch z omeškania. Žalovaný v odvolaní správne právne argumentoval, že podľa ustálenej súdnej praxe povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia a jeho odkaz v tejto otázke na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 100/2017 zo 17. októbra 2018 je výstižný a na prejedávanú vec plne použiteľný. Odvolací súd dodáva, že k rovnakému záveru dospel Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 1Cdo 15/97 z 24. júna 1998, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 45/2000 a v rozsudku sp. zn. 6 Cdo 185/2011 zo 14. marca 2012. Konzistentne s týmito judikatórnymi výstupmi má aj odvolací súd za to, že rozhodnutie o povinnosti zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch má konštitutívne účinky a preto sa pred uplynutím paričnej lehoty určenej súdnym rozhodnutím žalovaný nemohol dostať do omeškania. Z tohto dôvodu, nakoľko procesné podmienky konania boli v tomto prípade splnené, nesprávnosť rozhodnutia o úrokoch z omeškania spočívala vo svojej podstate len na právnej vade, odvolací súd pristúpil v súlade s ust. § 388 C.s.p. k zmene vecne nesprávneho rozhodnutia o úrokoch z omeškania tak, že v tejto časti žalobu zamietol.

22. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

23. Podľa ust. § 255 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. (2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

24. V odvolacom konaní mal žalovaný plný procesný úspech a preto mu v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný. Nakoľko však podľa obsahu spisu žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli a ich vynaloženie nemožno ani rozumne predpokladať, odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žiadnej zo strán nárok na ich náhradu nepriznal.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 355 C.s.p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať

pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Táto povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.)